

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Melancthonis priuata afflictio ob Sabini mores & ingenium cum furijs
Luther. in ICTos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

nes, quos delecti quidam à Capitulo paulò post solidè cōfutarunt, opposito scripto quodam insigni, cui titulum Antididagmatis indiderunt. Iam & ante Bucerus libellum sparserat in vulgus valdè pestilentem & seditiosum, quem Clerus & Vniuersitas Colonien- sis ad censuram reuocarūt edito tractatu, cui titulum fecerunt: Iudicium Cleri & Vniuersitatis de libello Buceri: In quo detectis hominis istius fraudibus, imposturis & turpitudine, Catholicam sententiam in ijs dogmatibus, quæ Bucerus tetigerat, insigniter asseruerunt. Ad hoc scriptū Melanchthon respondit, edito libello velut apologetico, quo defendere Bucera, & obiectum apostasiæ atque incestus crimen diluere conatur. Fuerat enim Bucerus Dominicanæ familiæ monachus, nec ipse solum ex ordine profugerat, sed & virginem Deo dicatam sibi coniunxerat è monasterio profugam, & Lutheri vestigia secutus, apostasiam incestu cumularat. Eam turpitudinem Melanchthon obtentu matrimonij velare nititur. Atque ita scriptis aduersarijs ceptum est publicè dimicari.

Melanchthon verò cum negotium hoc ceu vado illifum hæere cerneret, in feruore certaminis subduxit se, & Augusto mense VVittenbergam reuersus est: Vbi magnus fuit applausus studiosorum, qui cum professoribus nonnullis obuiam progressi congratulatione publica redeuntem exceperunt comitatiq̃e sunt, non secus, ac si de

ANNO

1542.

A Metropo-
litanis re-
futatur.

Buceri li-
ber pestilēs
censuræ
subiicitur.
Melancht.
pro eo a-
pologia.

Bucerus a-
postata mo-
nachus.

II.

Cam. in vi.
Mel p. 205.
Melancht.
VVitten-
bergam re-
ditus.

ANNO
1542.

*Ibid. f. 222.
223.*

Domesti-
cis affligi-
tur mole-
stis.

Georgii
ingeniū &
indoles.

*Camer. in
vit. Mel.
p. 209.*

Ei filiam
elocet Me-
lanchthō.

Ad hono-
res aspirat.

*In epist. ad
Cam. p. 445*

Humanio-
res litteras
fastidit.

subacta tam insigni prouincia triumphan-
tem deducerent. A reditu varijs curis & mi-
serijs excruciatu fuit ; inter quas illū & do-
mesticæ quædam afflictiones duriter exer-
cuerunt. Georgius quidam Brandeburgen-
sis, qui postea Sabini cognomentum assump-
sit, à prima ætate VVittenbergæ fuit edu-
catus in studijs, idq; secretò certas ob causas,
& quidem in domo Melanchthonis. Erat
Georgius excellentis ingenij, & magnū ha-
bebat affectum in studia ; quæ feliciter non
minus quam ardentè tractabat. Imprimis
verò poësi delectabatur ; in quo studiorum
genere postmodum excelluit, inter primos
istius seculi poëtas celebratus.

Huic admodum iuueni filiam suam natū
maiores desponderat Melanchthō; quàm il-
le ann. 1536. in vxorem duxit. Interim vt in-
genio præstabat atq; eruditione non vulgari,
ita & paulo sublimiores gerebat spiritus, seq;
dignū putabat, qui iure meritò ad honores,
& fortunā lautiorè proueretur. Quam in-
re socerum, si vellet, pro autoritate sua mul-
tum posse iudicabat : A quo se deserere, nec in-
stantam existimationis suæ rationem haberi su-
spicabatur. Fastidiebat Sabinus litterarium
vitæ genus, velut humile & abiectum, &
mente ad altiora ferebatur ; scilicet vt in
luce hominum versaretur, in Republica vel
in aula, & honoribus auctus atque diuitijs
omnium oculos in se conuerteret: Quod in-
stitutum Melanchthoni vehementer displic-
cebat;

cebat; vt qui scholasticus erat, & studia bonarum artium imprimis amabat. Itaque ferre Sabinum non potuit, deque eius inobedientia & cōtumacia subinde querebatur. Quin & ex coniunctione syderum, sub qua natus erat, nescio quid ominabatur, auersionem scilicet à philosophia, honorum cupiditatem, contractionem patrimonij: Cumque mores ipsius, & ingenium, & actiones eodē spectare viderentur, Melanchthō valdē sollicitus fuit, nec alia de genere, nisi sinistra quæque, in animum admittere potuit. Ex hoc morum, iudicij, & voluntatum discrepantia simultates exortæ sunt, & mutuae suspiciones; quæ cum altius paulatim infedisent, vt fit, auersionem quandam animorum & dissidia pepererunt. Non deerant, qui linguæ flabello & sermonibus parum commodis vtriusque animum accenderent: Vnde non multum abfuit subinde, quin simulas in iurgia & apertas contumelias erumperet. Atque hæc afflictio Melanchthonem ad eum modum exercuit, vt nonnunquam iaceret totus, nec vllas consolationes admitteret.

Cæterum grauius hoc malum incruduit ann. 1544. cum Sabinus ad Scholam Regiomontanam per Albertum Borusisæ ducē accerferetur; quam ille conditionem cupidè tantquam votis suis conuenientem amplexus est. Melanchthon, quanquam Sabini consilium improbavit, dissuadere tamen pertinacius

ANNO

1542.

Colloq. mēf. lat. Tom. I.

pag. 104.

Eius cōtumacia Melanchth. inuifa.

Sinistra de eo suspicio.

Augetur aliorum prauis sermonibus.

A Brandeburgico ad Scholā Regiomontanam euocatur.

ANNO

1542.

*In epist. ad**Cam. p. 467*Eius dif-
cessus Me-
lancht. do-
lorē affert.Causæ of-
fensionis
inter gene-
rum & so-
cerum.Luth. in
Iurecon-
sultos fu-
riæ.

vel impedire noluit, quo minus in Borussia proficisceretur. Tulit verò dolenter imprimis & acerbè, tanta locorum intercapedine disiungi filiam à se, quam efflictim diligebat, præsertim cum eam in regione longinqua pro mariti morib. & ingenio durius habendam suspicaretur: Quæ cogitatio sollicitum habuit Melanchthonē, eumq; vehementer afflixit. Nec se potuit continere, quin hæc animi ægritudinem ad amicos nonnunquam effunderet. Accedebāt in discessu Sabini novæ quædam offensiones de rebus non magni momenti, quibus iniuriæ veteres cumulabantur. Ita Sabinus Melanchthonem focerum, atque hic vicissim illum mirificè velut in orbem exagitavit; eoq; deuenit res, ut esset inter eos, quod dicitur, mala mens, malus animus. Nec causâ suberat tamen, cur tantopere succenseret viro litterato Melanchthon, quem sibi volens in generum delegerat; nisi quod eum vana syderum observatio, curiositas, & quædam fortè morum dissimilitudo, tum variæ suspiciones in hanc perplexitatem coniecerunt: In qua pueriliter se nonnunquam habuit, & affectu superatus scëminarum instar, sibiipsi molestiam creavit.

Sub initium huius anni Lutherus in Iureconsultos quiddam machinatus est, quod Melanchthon ut & alia quædam vehementer improbavit. Ante quinquennium Iureconsultos in concionibus ad populum provocaci-

caciter exagitarat, quod Ius Pontificium è ANNO
 fauilla incendij Lutherani rediuuium ad 1542.

Scholas reduxerant; quemadmodum in vita
 Lutheri diximus. In eos & hoc anno in-

eunte denuo vehementer exarsit eandem
 ob causam. Voluit omnino sacros canones,
 quos ipse ante vigintiquatuor annos lata sen-

Causa
 odii.

tentia velut pro tribunali sedens condem-
 narat, & publicè flammis iniectos exusserat,
 è scholis omnibus in perpetuum elimina-

In coll. mēf.
 ger. f. 417. b

tos. Qua in re quia non simpliciter obtem-
 perabant Iureconfulti, denuò cœpit eos
 mordaciter infectari. Et quidem in festo

trium Regum irâ furoreque totus æstuans,
 impotenter in eos stomachatus est ad popu-
 lum, id genus conuitia plenis faucibus ebla-

In Cōcio-
 nibus eos
 perstringit.

terans, cuiusmodi quædam ex concioni-
 bus anno 1539. habitis in ipsius Lutheri
 vita recensuimus. Hæc intemperies & ef-

frenis maledicendi libido moderatioribus
 valdè displicuit: Inter quos & Melanch-
 thonem fuisse quædam ipsius litteræ testan-

Intempe-
 ries Luth.
 displicet
 Melancht.

tur ad Camerarium scriptæ 9. Februarij,
 paulò post, quam Lutherus in Iureconful-
 tos stomachum iracundia bullientem exo-

In epist. ad
 Cam. p. 447

neravit: Quod existimas, inquit, mihi do-
 lorem adferre has asperas conciones κατὰ
 νομοφιλάκορ, non falleris. Quid hæc ad

populum? Quam hoc tempore non oportet
 cum magni motus impendere videan-
 tur. Non intelligere nostras ærumnas ex-

istimamur, καὶ ἐμπαροινῆν τοῖς κινδύνης.

ANNO
1542.

Quid, quod in hoc negotio ne causæ quidem
fatis esse, & iracundiæ seruii putatur; vt læ-
” pè alias κατὰ τινῶν ἑτέρων. Et paulo infra:
” πολλὰκις δὲ ἔλεξα, φοβῆσθαι μέγιστον φύσιν
” δυσχερῆ ἄγαν ἐμπαδοῦς, ὡς περ Ἡρακλέους, ἢ φι-
” λοκλήτου, ἢ μαρίαν ρωμαϊκῆς στρατηγῆς. Hæc
” græcè de Luthero Melanchthon, & subob-
scurè quidem de industria: Quanquam satis
innuit, metuisse se iam pridem, ne Lutheri
cruditas, & ad conuitiandum impotentia
tandem vbi senium accesserit, in sæuitiam
exiret, vt Heracleo similis fieret, vel Philo-
cteto, vel Mario Duci Romano: Quod iam
euenisse nutu nictuque potius quam apertis
verbis indicat.

III.
Cam in
vit. Mel.
pag. 213.
Melanchth.
ob molli-
tiam exa-
gitatur.

Hoc eodem anno per aduersarios Melan-
chthonis, rigidos inquam Lutheranos, no-
ua tempestas in caput ipsius excitata fuit,
vel renouata potius calumnia, quam non
semel annis superioribus intentarant; quod
nimirum mollitie sua, & ad cedendum
promptitudine, communi causæ multum
incommodaret. Quanquam in proximis
colloquijs VVormatiæ atque Ratisbonæ,
posteaquam per Caluini consortium acer-
bior factus obriguit, satis durum se præ-
buit Catholicis, & si quid in eos antea
forfan habuit benignioris affectus, id de-
inceps vel deposuit omnino, vel in Sa-
cramentarios effudit. Iis enim, quin ab
hoc tempore votis intimis, & toto affectu
se coniunxerit, cùm pridem ab anno 1535-
ad eos